

SUKUPUOLI JA TASA-ARVO JOURNALISMISSA

Lapin Letkan media-aineiston analyysi 2008 - 2011

Päivi Rantala

Aivan sama mulle?

NIINHÄN SEN PITÄISI MENNÄ. JA NIIN SE MYÖS USEIN MENE – VALITETTAVASTI.

Työssä ja kaikessa elämässä meidän tulisi olla tasavertaisia, X- ja Y- kromosomien määrästä riippumatta. Ei ole aivan sama, miten asioihin suhtautuu. Ansaitset saman kuin muutkin. Aivan saman.

Lapin Letkan media-aineisto

Onko sukupuolella lehtijutussa merkitystä? Kenen asia tasa-arvo on? Ovatko kaikki miehet ja kaikki naiset keskenään samanlaisia?

Lapin Letka -hankkeessa on selvitetty, miten lappilaisessa mediassa kirjoitetaan tasa-arvosta sekä miehistä ja naisista. Hankkeen aikana kerätty media-aineisto käsittää yhteensä 579 juttua vuosilta 2008–2011.

Aineisto on koottu pääosin Lapin Kansassa, Pohjolan Sanomissa ja Helsingin Sanomissa ilmestyneistä uutisista, kolumneista ja mielipidekirjoituksista, mutta mukana on aineistoa myös esimerkiksi YLEn uutisista ja Uusi Rovaniemi -lehdestä.

Lähtökohdat ja näkökulmat:

Lähtökohtina ovat kysymykset

- Millaisia teemoja jutuissa käsitellään?
- Kenen asia tasa-arvo on?
- Mikä on sukupuoli, ja miten sitä jutuissa käsitellään?
- Millaisina miehet ja naiset esitetään jutuissa?

Näkökulmat:

- Journalismi ei vain heijasta tai toista todellisuutta, vaan myös muokkaa sitä
- Sukupuolta ei ole syytä ajatella vain yksinkertaisena taustamuuttujana, vaan sukupuoli on analyysin ja tulkinnan kohde samalla tavalla kuin muutkin tutkimukselliset käsitteet. (Ruoho ja Torkkola 2010: Journalismin sukupuoli, s. 27.)

Juttujen aiheet

Juttujen aiheet					
	2008	2009	2010	2011	Yhteensä
Työelämä	6	19	44	24	93
Tasa-arvo	19	10	43	19	91
Hallinto	7	14	29	11	61
Perhe, vanhemmuus, koti	2	9	15	31	57
Palkkaus	0	17	16	8	41
Naiset	0	3	10	24	37
Häirintä	1	2	9	20	32
Koulutus	1	7	17	7	32
Miehet	0	6	17	8	31
Sukupuolikiintiöt	17	5	3	4	29
Sukupuolen merkitys	1	16	6	3	26
Syrjintä	1	5	1	10	17
Tytöt	0	2	1	8	11
Armeija	0	0	4	7	11
Urheilu	0	2	2	4	8
Pojat	0	0	2	0	2
Yhteensä	55	117	219	188	579

Kirjoittajan sukupuoli

Kirjoittajan sukupuoli			
	Nainen	Mies	Ei mainittu
Työelämä	41	27	1
Tasa-arvo	45	19	32
Hallinto	15	24	24
Perhe, vanhemmuus, koti	33	15	17
Naiset	21	11	8
Häirintä	22	14	7
Koulutus	18	3	13
Miehet	16	8	14
Sukupuolikiintiöt	17	7	12
Sukupuolen merkitys	12	5	10
Syrjintä	3	3	7
Tytöt	9	2	0
Armeija	2	6	4
Urheilu	5	5	1

Lehdet:

Lehti/media	Jurrujen määrä
Lapin Kansa	205
Helsingin Sanomat	175
Pohjolan Sanomat	67
YLE	35
Iltalehti	22
YLE Lappi	19
Uusi Rovaniemi	10
MTV3	8
Ilta-Sanomat	5
Taloussanomat	5
YLE Perämeri	4
Meän Tornionlaakso	3
Käpyset	2
Valtiotieteilijä	2
Uusi Suomi	2
Jyväskylän yliopisto	2
Koillis-Sanomat	1
Koillis-Lappi	1
Suomenmaa	1
Kaleva	1
Nelonen	1
Lounais-Lappi	1
Työterveyslaitos	1
Pohjolan Työ	1
Kuriiri	1
Kittilä-lehti	1
Roi Press	1
Toimihenkilöunioni	1
Talouselämä	1
Yhteensä	579

**AIVAN
SAMA
MULLE**

Aineistossa tulevat näkyviin monet keskeiset ongelmat ja ajankohtaiset keskustelut:

- Palkkaerot
- Sukupuolikiintiöt ja pätevyyden määrittely
- ”Kymppien tyttöjen” syyllistäminen
- Mitä tasa-arvo tarkoittaa, kenen asioita ajetaan
- Miesten ongelmat ja miesasia
- Vanhempainvapaiden jakautuminen

Sukupuoli lehtiaineistossa:

Sukupuolta tehdään media-aineistossa monin tavoin:

Sukupuolen neutralisointi

Sukupuolen luonnollistaminen

Moninainen sukupuoli

Lisätietoa aiheesta:

Rantala, Pälvi 2011: Sukupuoli ja tasa-arvo journalismissa. Tapaus Lappi. Lapin yliopisto, yhteiskuntatieteiden julkaisuja. Rovaniemi.

Kirjallisuutta

Ruoho, Iris & Torkkola, Sinikka: *Journalismin sukupuoli*. Vastapaino, Tampere 2010.

Saloniemi, Aira & Suikkanen, Risto: *Suomalaisen uutismedian vuosiseuranta. Pilottitutkimus 2006*. Tampereen yliopisto, tiedotusopin laitos 2007.

Sukupuolishow. Johdatus feministiseen mediatutkimukseen. Toim. Anna Mäkelä, Liina Puustinen & Iris Ruoho. Gaudeamus, Helsinki

Tasa-arvosta lisäarvoa. Käsikirja työpaikkojen tasa-arvotyöhön. Liisa Huhta, Sirpa Kolehmainen, Riitta Lavikka, Minna Leinonen, Tapio Rissanen, Katja Uosukainen ja Hanna Ylöstalo. Vastapaino – Tasa-arvovaltuutettu, Tampere 2005.

KIITOS

Päivi Rantala
Tohtoritutkija
+358 (0)40 4844170
päivi.rantala@ulapland.fi
Lapin Letka -hanke, www.lapinletka.fi

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

